

384.35

Szerző:

Cím:

Gépek, amelyek „őszintén beszélnek”

Idő

"1961"

Személy

Halmazám

1961. máj. 4.

Népszerűségi

Cseng a telefon. — Halló, Kocsis elvtárs? — szól a vonal másik végéről a munkaügyi. — Szeretnénk megkapni műhelyenkénti csoportosításban a vállalat 18—22 év közötti dolgozóinak névsorát, iskolai végzettségét, szakképzettségét.

— Mikorra kell?

— Ha lehet, minél előbb, egy-két héten belül.

— Holnapután meglesz.

Megdöbbenek a válaszon. Érthető, hiszen a Ganz-MÁVAG-ban jóval több mint tizezer ember dolgozik. Ha csak egy percet szánnak egy dolgozó törzslapjának megtekintésére, s a kívánt adatok kiírására — ami nagyon kevés idő —, akkor is egy ember csaknem egy hónapra keresztül foglalkozhat a kért kimutatással. De a Ganz-MÁVAG-ban ma már nem adhatnak ennyi időt ilyen munkára. Minden dolgozóról készítettek egy lyukkártyás »törzslapot«. A kártya különböző pontjain levő lyukak pontosan feltűntetik az életkort, a szakmai képzettséget, egy szóval a dolgozó személyi adatait, s a gépek néhány óra alatt elkészítik a kért kimutatást.

Korszerű ügyvitelre van szükség

A Ganz-MÁVAG-ban tavaly kezdték meg az adminisztráció és a műszaki ügyvitel gépesítését. Rövidesen gépesítik a személynyilvántartást, anyaggazdálkodást, a bérelszámolást. A Hollerith-gépek jóval szaporábban és pontosabban végzik ezt a munkát, mint az emberi kéz. S már azon dolgoznak, hogy a gyártás programozása, az anyagnormák nyilvántartása is gépre kerüljön. Rendkívül komoly eredmény. S főleg azért jóleső érzés ma erről számot adni, mert két évvel ezelőtt, a két nagyüzem egyesítésekor nagyon zűrzavaros volt az üzemszervezés mind a Ganzban, mind pedig a MÁVAG-ban.

Csak egy példát erre. Az egyesítéskor más bizonylati rendszert használtak a Ganzban és mást a MÁVAG-ban. Ha a MÁVAG-ban hiányzott valamilyen anyag a raktárból, de a Ganz raktárában megtalálhatták, a MÁVAG-bizonylattal nem lehetett onnan anyagot kivételezni. Az akkori ügymenet mellett egyszerűbb volt, ha a MÁVAG-osok

idegen vállalatától rendelték meg a szükséges anyagot, mint az, hogy kijárják a Ganznál az anyag átadását.

Az adminisztráció és a műszaki ügyvitel gépesítéséhez azonban az kellett, hogy egységes, egyszerű és világos legyen a bizonylati rendszer. 1959-ben s 1960-ban még mindenki azt kérdezte: mikor lesznek már egyforma papírok? A múlt év végén elértek oda, hogy sikerül korszerűsíteni az ügyvitelt, s megkezdhették az adatfeldolgozás gépesítését.

Ez egyébként elengedhetetlen egy olyan üzemnél, amelynek gyártmányjegyzékében 778 gyártmányt találhatunk. Bár ez a szám egymagában még nem mond sokat, de ha meggondoljuk, hogy ezen az ipartelepen az egyik gyártmány a 600 lóerős mozdony, egy másik az argentin motorvonat vagy a Ganz-MÁVAG Mignon-turbina, akkor azonnal érzékeljük, milyen nagy ez a szám. Ezenkívül a Ganz-MÁVAG jóformán minden nagyobb beruházásunknál komoly feladatot kapott. Ott találjuk munkásalkat a Dunai Cementműnél, a Dunai Vas- és hidgengerművének szerelésénél, a Borsodi Vegyikombinat bővítésénél, az Erzsébet-híd építésénél, a Bokodi Erőműnél, s még lehetne sorolni. Ilyen sokféle gyártmány előállításánál, s így sok munkaterület irányításánál a vezetés nem képes átfogni üzemet, csak akkor, ha az korszerűen szervezett, s ügyvitel gépesített.

Tervezés nélküli tervteljesítés

De a korszerűen szervezett ügyvitel egyben környezetlenül világos képet ad a munka fogyatékoságairól s a felletlenségről is. Addig, míg a Ganz-MÁVAG-ban csak a személyi nyilvántartás, az anyaggazdálkodás új rendszerével foglalkoztak, nem adódtak különösebb problémák. Amikor azonban a termelés közvetlen irányítását akarták új alapokra fektetni, már nem volt olyan egyszerű a dolog.

Itt van a nagy iparvállalat motorgyára. A számok a következőkről tanúskodtak: Az üzem múlt év decemberére 24, az idén januárban 20 motor alkatrészeinek forgácsolását tervezte, de a tervet nem teljesítették. Februárra egyetlen motor alkatrészeinek forgácsol-

lását sem vették programba, mivel az előző két hónap lemaradását kellett pótolni. Talán a motorgyáraik túl merészen terveztek, s ezért maradtak le a kitűzött számokhoz viszonyítva? Nem, nem erről van szó. A forgácsolóműhelyek nem dolgoztak tervezés nélkül. A gyártás helytelen programozásával volt baj. Ez kitűnik abból is, hogy a műhelyek 100 százalék felett teljesítették tervüket, de a motorok alkatrészei mégsem készültek el. A helytelen programozás következtében olyan alkatrészeket forgácsoltak, amelyek raktárra kerültek, s nem a szerelőműhelyekbe. A forgácsolóműhelyek még 60 százalékos terberséggel sem dolgoztak. A korszerű üzemi ügyvitel, amint látjuk, sok mindent elárul.

Sok terméknél évek óta nem volt pontos utóalkuláció. Megváltoztak a motorok műszaki jellemzői, korszerűbb, jobb gyártmányok kerültek ki a műhelyekből, a költségek változásait azonban nem kísérték figyelemmel. A gyár ezért jó néhány termékére ráfizetett. Az ügyvitel korszerűsítésénél ez is felszínre került.

Aki félnek tisztán látni

Az üzemszervezés, a munkaszervezés és ezzel együtt az ügyvitel korszerűsítése nemcsak a Ganz-MÁVAG-ban kezdődött meg. Egész sor üzemenkben, mint például a Wilhelm Pieck Vagon- és Gépgyárban, a Vörös Csillag Traktorgyárban, a Csepel Vas- és Fémműveknél már jó néhány fontos probléma megoldásához kezdtek.

A korszerű ügyvitel, a gépesített munka azonban nem mindenkinek tetszik. Jó néhányan félnek attól, hogy így mindennap tiszta vizet kell és lehet önteni a pohárba, még akkor is, ha a Ganz-MÁVAG óriás gyártelepéről van szó.

A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy az üzemszervezés s ennek részkerdeisei, az ügyvitel, a korszerű munkaszervezés nagyon sürgető feladat. Ez lehetővé teszi azt is, hogy termelőeszközeinket jobban kihasználjuk, a termelékenységét növeljük, s pontos képet kapjunk a költségek alakulásáról. Márpedig ez forintban egy nagyobb üzemnél évente sok millió forintot jelent.

Pusztai Ferenc